

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نياشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهيم

بدین بوم ویر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهيم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Literary-Cultural

ادبی - فرهنگی

استاد محمد اسحاق برکت

ویرجینیا - اضلاع متحده امریکا

۷ سپتمبر ۲۰۱۰

از مدتی بدین طرف است، که پورتال معزز "افغانستان آزاد - آزاد افغانستان" این کمین را به لقب "استاد" که من خود را به هیچ وجه شایسته و درخور آن نمیدانم، مخاطب میسازند. یادآور شدم که این خواست و لزوم دید پورتال است نه تقاضا و خواهش من
ازین مهربانی دست اندرکاران بار دگر اظهار امتنان و شکران مینمایم. والسلام

بیانید پښتو بیاموزیم

گړنی پښتو او لغتونه

(محاورة و لغات پښتو)

د پښتو ۱۹ لوست

(درس ۱۹ پښتو)

درس امروز خود را بازم با شماری از لغات پښتو آغاز میکنیم و ضمن اینکه لغات نو و طرز استعمال آنها را می آموزیم، به جملات و شیوه ساختمان آنها نیز آشنا و بلد میشویم.
توجه فرمائید:

۱- پخ، یعنی کُند و بطی - ضد آن، تېره با کسر شدید را بر وزن، مېره یعنی شوهر و مؤنث آن پڅه است. حال صورت استعمال آنرا باین دو معنی ببینید، دقت کنید:

- افغان گډ والو ته بهرنی مرستی ډېر پخ روان دي

امدادهای خارجی به مهاجرین افغان بسیار بطی جریان دارد.

- قادرخان پرون له دکاته (هتی) نه یوه هندوانه واخیسته، رسولداد خان هم ورسره او ډواره له بنوونځی نه رخصت سوي او د کور په لور روان ول (وو).

دوی کورته نیردی د یوې ویلې (ویاله) له غارې کښاستل له دوی سره تېره چاکو نه وه په پخ چاکو خو څه شی نه پرېکیري نو هندوانه یې ماته کړه او بیا یې وخورل.

قادر خان دیروز از دکان یک تربوز خرید، رسولداد خان هم همراهش هر دو از مکتب رخصت شده سوی خانه روان (راهی) بودند.

آنها نزدیک خانه بر لب(کنار) یک جوی نشستند. آنها با خود یک چاقوی تیز نداشتند با چاقوی کُند چیزی بریده نمیشود لذا تربوز را شکستادند (شکستند) و باز خوردند.

جمله بالا را عمداً طویل استعمال کردم تا با لغات نو و صورت استعمال آنها آشنا شده باشیم.

- هتی یعنی دکان ، این لغت را پښتو زبانان ما کمتر استعمال میکنند و بیشتر همان لغت معروف و عربی (دکان) را بکار میبرند. و دکاندار را میگویند (هتی وال).

- هندوانه ، یعنی تربوز و در پهلوی آن (ختکی) به معنی خربوزه در محاوره ها بسیار استعمال میشوند.

- ویله یا ویاله ، جوی معنی میدهد و خرد خرد آنرا (لبنتی) و خیلی بزرگتر از آنرا (رود) میگویند.

- برات خان له لبنتی نه د غنمو پتی ته اوبه وارولي

برات خان از جویچه (لبنتی) آب را به کُرد (پتی) گندم (غنم) برگرداند.

۲- پور ، منزل - طبقه

- د دغه تعمیر په کوم پور کې غلام حیدر ژوند کوي؟

در کدام طبقه این تعمیر غلام حیدر زندگی میکند؟

- ستاسو کور خو پوریزه دی؟

خانه شما چند منزله است ؟

- زه غوارم خانه یو څلور پوریزه کور جوړ کړم او په هغه کې ژوند وکړم.

من میخوام برایم یک تعمیر چهار منزله بسازم و در آن زندگی کنم.

در جمله بالا شما با کلمه (خانه) آشنا میشوید ، این کلمه بصورت مجرد معنی دقیق دری ندارد لذا شما معنی صحیح و درست آنرا در جملات کوتاه ذیل مشاهده میفرمائید:

- زه خانه کور جوړوم

- ته خانه

- هغه خانه

- مور خانه

- تاسو خانه

- هغوی خانه

- من برایم خانه میسازم

- تو برایم

- او برایم

- ما برای ما

- شما برایتان

- آنها برایشان

- جگ پوری جمع آن جگ پوری ، بمعنی بلند رتبه - عالی رتبه

- په کوم هېواد کې چې جگ پوري چارواکي يې په بدو او درغلیو اخته وي، خلک به يې هېڅکله ښه ورځ و نه ويني.

در مملکتی که مامورین عالی رتبه آن به رشوت و (تقلب ، فریبکاری) مبتلا باشند ، مردم آن هیچوقت روز خوب نمی بینند.

تر بل پښتو لوست پوري مو په لوی او بښونکي خدای سپارم ، الله مو مل شه!

یادداشت پورتال:

از زمانی که همکار گرانقدر و وفادار پورتال، جناب محمد اسحاق "برکت" وظیفه خطیر تدریس زبان ارجمند پشتو را در پورتال به عهده گرفته و این کار ارزنده را با کمال جدیت، لیاقت و صداقت انجام دادند، نامه های بی شماری از خوانندگان علاقه مند فراگیری زبان پشتو، دریافت کردیم. ایشان ضمن اینکه این کار و ابتکار پورتال را بدیده قدر نگرسته بودند، آرزو کرده بودند، تا ازین به بعد مدرس عالیقدر زبان پشتو را، با لقب "استاد" خطاب کنیم. ما هم به نداء و تقاضای خوانندگان لیبیک گفته و لقب فاخر "استاد" را در پهلوی نام این مدرس عزیز و کوشا گذاشتیم.

باید بصراحت بگوئیم که تمام کسانی که از طریق پورتال "افغانستان آزاد - آزاد افغانستان" در پای درس این مدرس عزیز نشسته اند، حیثیت "شاگرد" ایشان را دارند. ما متصدیان پورتال نیز که منظمًا از دروس پشتو بهره گرفته و از برکت این معلم گرانمایه به تقویت دانش خود درین زبان ملی میپردازیم، ایشان را استاد خود میدانیم. از بارگاه ایزد متعال نیاز داریم که این استاد عالیقدر را در حفظ و امان خود داشته و برایشان توفیقات مزید خدمت در این مسیر ارزنده و مفید، عطاء فرماید.

اداره پورتال **AA-AA**

۷ سپتمبر ۲۰۱۰